

यद्य कच्च वृत्रहनुदगा अभि सूर्य । सर्वं तदिन्द्र ते वशे ॥ ३५ ॥

श्रुतकक्षसुकक्षदृष्टा गायत्री ऐन्द्राग्रपुरोरुक् । वृत्रो मेघे रिपौ धान्ते दानवे वासवे गिराविति कोशात् वृत्रमन्धकारं शार्वरं (19.) हन्ति वृत्रहा रविः हे वृत्रहन् हे सूर्य हे इन्द्र ऐश्वर्ययुक्त अद्य यत् कच्च यत्र कुत्रचित् त्वमभि उदगाः अभ्युदेषि तत्सर्वं ते तव वशेऽस्तीति शेषः यद्वा उदगाः अत्र पुरुषव्यत्ययः यत्किञ्चित्प्राणिजातमुदेति तत्सर्वं तव वशे सर्वस्येशिता त्वमेवेत्यर्थः ॥ ३५ ॥

तरणिर्विश्वदर्शतो ज्योतिष्कृदसि सूर्य । विश्वमाभासि रोचनम् ॥ ३६ ॥

प्रस्काणवदृष्टा गायत्री वैश्वदेवपुरोरुक् । हे सूर्य त्वं ज्योतिष्कृत् तेजसः कर्तासि विश्वमाभासि प्रकाशयसि च अग्निविद्युन्नक्षत्रचन्द्रग्रहतारकादिषु तदीयं तेज इत्यर्थः । कीदृशं विश्वं रोचनं दीप्यमानं तत्प्रकाशेनेति भावः । कीदृशस्त्वम् तरणिः तरत्यतिक्रामति नभोवर्त्मेति तरणिः अश्ववितृभ्योऽनिरिति [उष्णा° २. १८.] तरतेरनिप्रत्ययः । विश्वदर्शतः विश्वस्य दर्शतो दर्शनीयः दृशेरतच् ॥ ३६ ॥

तत्सूर्यस्य देवत्वं तन्महत्त्वं मध्या कर्तोर्विततः संज्ञभार ।

यदेदयुक्त हरितः सधस्थादाद्रात्री वासस्तनुते सिमस्मै ॥ ३७ ॥

कुत्सदृष्टे द्वे त्रिष्टुभौ मरुत्वतीययोः पुरोरुचौ । सूर्यस्य तत् देवत्वं देवतानुभावः तच्च महत्त्वं महाभाग्यमैश्वर्यम् तत्किम् कर्तोः ईश्वरे तोसुन्कसुनाविति [पा° ३. ४. १३.] इति करोतेस्तोसुन्प्रत्ययः कार्यश्रेष्ठस्य जगद्रूपस्य मध्या मध्ये विततं विस्तारितमंशुजालं संज्ञभार संज्ञहार संहरते न क्वन्य एतादृशमंशुजालं प्रसारयितुं संहरतुं वा शक्नोतीत्यर्थः । किं च यदा इत् यदैव हरितः हरितवर्णात्रश्मीनयुक्त युद्धे आत्मनि आरोपयति सधस्थात् सध तिष्ठत्यंशवो यत्र तत्सधस्यं व्योममण्डलम् सध मादस्ययोश्छन्दसीति [पा° ६. ३. १६.] सधस्य सधादेशः संध्याकाले पीतवर्णानंशून्यदा व्योममण्डलात्स्वस्मिन्योजयति । आत् अनन्तरमेव रात्री निशा सिमस्मै वासः तनुते सर्वं वस्तु तमसाहादयतीत्यर्थः सूर्यास्तादनन्तरं रात्रिसद्भावात् । सिमशब्दः सर्वपर्यायः ॥ ३७ ॥